

संजीवनी पब्लिक विद्यालय

कक्षा - VIII

पाठ्य पुस्तक संस्कृत लोतिका

विषय - संस्कृत

पाठ - I सदाचारः

प्र० 1. एक पदेन उत्तरत = एक पद में उत्तर लिखो:-

1. कस्य चत्वारि वर्धन्ते ? = अग्निवादन शीलस्य
2. नृणां सम्भवै कौ क्लेशं सहते ? = मातापितरौ
3. कथम् पादम् न्यसेत् ? = दृष्टिपूतम्
4. कीदृशं जलं पिबेत् ? = वस्त्रपूतम्
5. कथं समाचरेत् ? = मनः पूतम्

प्र० 2. प्रश्न निर्माण करो:-

1. आचार्यस्य सर्वदा प्रियं कुर्यात् ।
2. मातापितरौ क्लेशं सहते ।
3. नराधमः अविश्वस्ते विश्वसिति ।
4. वृद्धोपसेविनः आयुर्विद्या यशो बलम् च वर्धन्ते ।
5. सत्यपूतां वाचं वदेत् ।

उत्तर 1. कस्य, 2. कौ, 3. कस्मिन्, 4. कथम् 5. कीदृशं

प्र० 3. सन्धि या सन्धिविच्छेद कीजिए:-

सदाचारः = सत् + आचारः
आयुर्विद्या = आयुः + विद्या
वर्षशतैरपि = वर्षशतैः + अपि
तथोर्नित्यम् = तथोः + नित्यम्
यशः + बलम् = यशोबलम्
कुर्वतः + अस्य = कुर्वतोऽस्य
तेषु + एव = तेष्वेव

शब्दार्थः:-

नृणाम् = मनुष्यों के
नराधमः = नीच लोग
परितोषः = सन्तोष
अनाहृतः = बिना बुलाए
क्लेशम् = कष्ट
वाचम् = वाणी
सम्भवै = जन्म होने पर

नोट:- संस्कृत का प्रदत्त कार्य संस्कृत की कापी में करें